વિષય - પર્યાવરણ   ૧૩. નદીની સફર

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. પાણીના વિવિધ સ્ત્રોતોની કાળજી લે છે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નદી જ્યાંથી શરૂ થાય છે ત્યાં પાણીનો રંગ કેવો હોય છે ?.......................

(અ) વાદળી (બ) સફેદ (ક) રંગબેરંગી (ડ) બદામી

(૨) નદી ક્યાંથી નીકળે છે ?..............................

(અ) મેદાની પ્રદેશ (બ) જંગલ વિસ્તાર (ક) પર્વતીય પ્રદેશ (ડ) દરિયામાંથી

(૩) નીચેનામાંથી કયા કારણે નદીનું પાણી પ્રદૂષિત થાય છે ?..

(અ) કારખાનાનું દૂષિત પાણી છોડવાથી (બ) નદીમાં કપડાં ધોવાથી અને વાસણ માંજવાથી

(ક) નદીમાં ઢોરઢાંખરને નવડાવવાથી (ડ) આપેલા તમામ

(૪) નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ પાણીમાં ઓગળતો નથી ?.........................

(અ) મીઠુ (બ) રેતી (ક) ખાંડ (બ) ખાવાનો સોડા

(૫) નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ પાણીમાં ભળતા પાણીનો રંગ બદલાય છે ?...........................

(અ) હળદર (બ) મીઠુ (ક) ખાંડ (ડ) લીંબૂનો રસ

(૬) નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ પાણીમાં ભળતો નથી ?..........................

(અ) દૂધ (બ) તેલ (ક) લીંબૂનો રસ (ડ) છાશ

(૭) પીવાના પાણી માટે નીચેના પૈકી શું સાચુ નથી ?

(અ) પાણી ઉકાળીને પીવુ જોઇએ (બ) પીવાના પાણીની ટાંકીમાં ક્લોરિનની ટીકડીઓ નાખવી જોઇએ.

(ક) પીવાનું પાણી સ્વચ્છ વાસણમાં ભરવું જોઇએ (ડ) નદીનું પાણી જ પીવા માટે વાપરવું જોઇએ

(૮) કઇ ઋતુ દરમિયાન નદી, તળાવ કે ઝરણાંમાં પાણી ઓછુ થઇ જાય છે?......................

(અ) શિયાળો (બ) ઉનાળો (ક) ચોમાસું (ડ) આપેલા તમામ

(૯) નીચેનામાંથી કોનુ પાણી પીવાલાયક હોય છે ?

(અ) દરિયો (બ) તળાવ (ક) ઝરણું (ડ) ખાબોચિયું

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નદીઓનું પાણી પ્રદૂષિત કેમ થાય છે ?...

....

....

(૨) નદીને સ્વચ્છ રાખવા માટે શું શું કરી શકાય ?...

....

....

....

(૩) દરિયાનું પાણી પીવાલાયક હોય છે ? શા માટે ?..

....

(૪) નદીમાં ક્યારે પૂર આવે ? શા માટે ?..

....

(૫) દૂષિત પાણી પીવાથી કયા કયા રોગ થાય ?..

....

(૬) નદી ક્યાંથી નીકળે છે અને કોને મળે છે ?..

....

(૭) ઘરે પીવાના પાણીને ચોખ્ખુ કરવાના ઉપાયો જણાવો...

....

....

પ્રશ્ન-૩. નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

(૧) દરિયાનું પાણી પીવાલાયક હોય છે. [ ]

(૨) ચોમાસાની ઋતુ દરમિયાન નદીઓમાં પૂર આવે છે. [ ]

(૩) તળાવના પાણીનો ઉપયોગ પીવા માટે થતો નથી. [ ]

(૪) કારખાનાનાં દૂષિત પાણીથી નદી અને દરિયાના જળચર પ્રાણીઓ મરી જાય છે. [ ]

(૫) પાણીમાં દૂધ ભળવાથી પાણીનો રંગ બદલાતો નથી. [ ]

(૬) પ્લાસ્ટિક પાણીમાં ઓગળી જાય છે. [ ]

પ્રશ્ન-૪. નીચે આપેલા પદાર્થોનું પાણીમાં ઉમેરતાં રંગ બદલાય છે કે નહી તે આપેલ કોષ્ટક માં વર્ગીકરણ કરો.

(દૂધ, ખાંડ, ગળી, ધોવાનો પાઉડર, મીઠુ, લીંબુનો રસ, લોટ, હળદર, પેટ્રોલ, માટી, છાશ, ચૉક)

પાણીનો રંગ બદલાય છે	પાણીનો રંગ બદલાતો નથી

પ્રશ્ન-૫. નીચેની ખાલીજગ્યાઓ પુરો.

(૧) દરિયાનું પાણી .... હોય છે.

(૨) દરિયામાં ભરતી આવે ત્યારે પાણીના .... ઉછળે છે.

(૩) વધુ વરસાદ પડવાથી નદીઓમાં .... આવે છે.

(૪) નદી પોતાની સફર પૂરી કરી .... મળે છે.